

Enintään 6 tehtävään saa vastata. Tehtävät arvostellaan pistein 0–6, paitsi muita vaativammat, +:lla merkityt jokeritehtävät, jotka arvostellaan pistein 0–9. Moniosaisissa, esimerkiksi a-, b- ja c-kohdan sisältävissä tehtävissä voidaan erikseen ilmoittaa eri alakohtien enimmäispistemäärät.

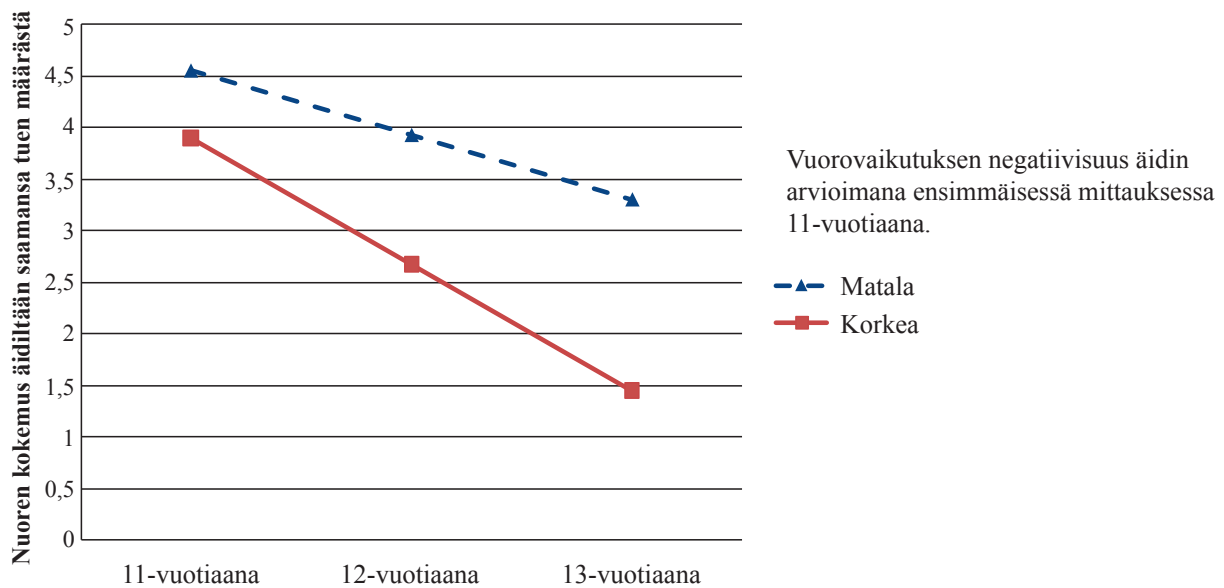
1. Suomen valtio tukee lapsen kokopäiväistä kotihoitoa siihen asti, kunnes lapsi täyttää kolme vuotta. Äiti saa tukea neljä ensimmäistä kuukautta, jolloin hänelle maksetaan äitiysrahaa. Tämän jälkeen maksetaan kuusi kuukautta vanhempainrahaa, jota voi saada joko äiti tai isä. Samoin äiti tai isä voi saada kotihoidontukea, jota maksetaan vanhempainrahan jälkeen. Ylivoimaisesti suurimmassa osassa perheitä äiti jää kuitenkin hoitamaan lasta kotiin myös vanhempainraha- ja kotihoidontukikautena.

Vuonna 2009 isien osuus kaikista korvatuista vanhempainpäivärahopäivistä oli 6,7 % ja kaikista kotihoidontuen saajista 5,1 %. Jotta yhä useampi isä jäisi hoitamaan lasta kotiin ainakin lyhyeksi ajaksi, isille on luotu myös omia kohdennettuja vanhempainpäivärahaetuuk-
sia. Isät voivat pitää isyysvapaata 1–18 arkipäivää äitiys- ja vanhempainvapaan aikana saman-
aikaisesti äidin kanssa sekä isäkuukauden, joka on 1–24 ylimääräistä arkipäivää.

Pohdi kehityspsykologisen tiedon varassa edellä kuvatun Suomen vanhempaintukijärjestel-
män merkitystä lapsen kehityksen kannalta.

2. Eräässä tutkimuksessa tarkasteltiin äidin ja lapsen välistä suhdetta nuoruusiässä. Lapset raportoivat 11-, 12- ja 13-vuotiaana, miten paljon he kokivat saavansa tukea äidiltään. Lisäksi lapsen ollessa 11-vuotias äidit raportoivat, miten negatiiviseksi he kokivat vuorovaikutuksen lapsensa kanssa. Lapsen kokemusta äidiltään saamastaan tuesta arvioitiin muun muassa kysymyksillä, jotka koskivat äidin ja lapsen keskinäistä kiintymystä ja luottamusta, huolenpitoa, toveruutta ja materiaalista apua (esim. Miten paljon äitisi auttaa sinua selvittämään tai järjestämään asioita?). Vuorovaikutuksen negatiivisuutta arvioitiin kysymyksillä, jotka koskivat äidin ja lapsen keskinäisiä konflikteja ja kritiikkiä (esim. Miten paljon riitelette tai olette eri mieltä asioista?).

Alla oleva kuvio kuvaa lapsen kokemusta äidin tarjoamasta tuesta 11-vuotiaasta 13-vuotiaaksi suhteessa siihen, miten äiti raportoi vuorovaikutuksen negatiivisuutta lapsen ollessa 11-vuotias. Kuvion y-akselin (pystyakseli) arvo kuvaa kyselylomakkeen kysymysten keskiarvoa. Suurempi arvo kuvaa korkeampaa tuen määrää.

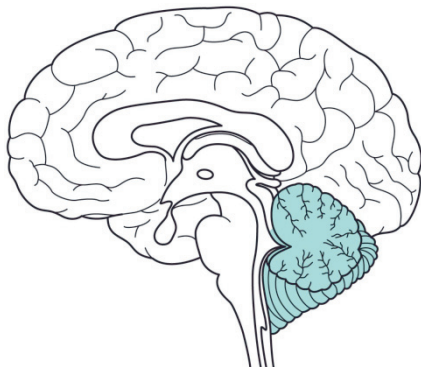

Lapsen kokemus äidiltään saamastaan tuesta 11-vuotiaasta 13-vuotiaaksi suhteessa äidin raportoi-
maan vuorovaikutuksen negatiivisuuteen lapsen ollessa 11-vuotias.

Lähde: Laursen, B., DeLay, D. & Adams, R.E., *Developmental Psychology*, 2010

Kuvaa tutkimuksen tulos ja tulkitse psykologisen tiedon valossa, mitä tulokset kertovat äidin ja lapsen välisestä suhteesta nuoruusiässä.

3. Potilaalla on vaurio kuvassa tummennetulla aivoalueella.
- Nimeä vaurioitunut rakenne. (1 p.)
 - Kuvaa, miten vaurio vaikuttaa potilaan toimintakykyyn. (5 p.)

Kuva © Pearson education

4. Pohdi esimerkin varassa, kuinka vastoinkäymiset voidaan muuntaa ihmisen kehityksen voimavaroiksi.
5. Kuva, miten hermoimpulssi etenee hermosolussa ja hermosolujen välillä.
6. Viisaus voidaan määritellä osaamiseksi, jossa asioiden monitahoinen ymmärtäminen yhdistyy laajempaan näkemykseen eettisestä hyvästä. Arvioi psykologisen tiedon varassa, kuinka viisaus voidaan erottaa pelkästä tiedollisesta asiantuntijuudesta.
7. Uusia hermosoluja syntyy etenkin hippokampuksessa eli aivotursossa 70 ikävuoden jälkeenkin, joskin iäkkäämmillä ihmisillä hermosolujen syntymistahti on nuoria hitaampaa. Liikunta sekä terveellinen ruokavalio edistävät uusien hermosolujen syntymistä, kun taas esimerkiksi alkoholi ja tupakka vaikuttavat päinvastaisesti. Uudet hermosolut korvaavat toimimattomia hermoratoja ja säilyvät ainoastaan, jos niille on tarvetta. Uuden oppimiseen johtava psyykinen ponnistelu edistää uusien hermosolujen säilymistä. Pohdi, miten tätä tietoa voidaan hyödyntää vanhenemisen vaikutusten hidastamisessa.
8. Tutkimuksessa haluttiin selvittää, miten tietokoneohjelmalla harjoittelu vaikuttaa matematiikan taitoihin. Tutkimusjoukko muodostui eri-ikäisistä vapaaehtoisista alakoululaisista. Aluksi osallistujien suoriutumistaso tutkittiin matematiikan taitoja arvioivalla testillä. Tämän jälkeen osallistujat harjoittelivat tietokoneohjelman avulla kaksi kertaa viikossa yhden lukukauden ajan. Lopuksi suoriutumisen taso arvioitiin samalla testillä kuin ennen harjoittelua. Tulokset osoittivat, että tutkimukseen osallistuneet suoriutuivat testissä paremmin harjoittelun jälkeen kuin ennen sitä. Tämän tuloksen pohjalta tutkijat päättelivät, että matematiikan harjoittelu tietokoneohjelmalla parantaa matematiikan taitoja.

Arvioi käytettyä tutkimusasetelmaa eli tutkimuksen toteutustapaa ja tutkijoiden tekemää johtopäätöstä.

- +9. Miten tunteita opitaan säätämään, ja mitkä tekijät voivat vaarantaa normaalin kehityksen?

- +10. Oppimisvaikeuksilla eli oppimiskyvyn häiriöillä tarkoitetaan lukemisen, kirjoittamisen ja laskemisen oppimisen vaikeuksia. Tavanomaisten tukimuotojen lisäksi (erityisopetus, puhe-terapia ja neuropsykologinen kuntoutus) yksilöitä, joilla on vaikeuksia, yritetään kuntouttaa mitä moninaisimmilla vaihtoehtoisilla menetelmillä. Arvioi ja vertaile alla olevan taulukon ja psykologisen tiedon pohjalta vaihtoehtoisten menetelmien luotettavuutta. Pohdi lisäksi, miksi jotkut kokevat hyötyvänsä vaihtoehtoisista hoitomuodoista.

Kiistanalaisia hoitoja oppimisvaikeuksiin					
NIMI	ALKUPERÄ	KUVAUS	HINTA	ASEMA SUOMESSA	MITÄ SANOO TIEDE
SENSO-MOTORINEN KUNTOUTUS	INPP (Institute for Neuro-Physiological Psychology), Kjeld Johansen, Tanska	Oppimisvaikeuksia ja kehitysvammaisuutta korjataan "ehyettämällä aisteja" sekä poistamalla "primitiivirefleksien jäänteitä" tasapainoharjoituksin, vartaloliikkein ja kuuntelemalla taajuusmuokattua rentoutusmusiikkia.	Perustutkimus 490 euroa, lisäksi 3–5 seurantaikäyntiä à 379 euroa. Koko hoito noin 2.000 euroa.	Hallitus perusteli vuonna 2005 KELA-korvaamattomuutta hoidon epämääräisyydellä. Kuntoutuksen tarjoaja pyrkii nyt saamaan sen osaksi kunnallista terveydenhuoltoa ja päiväkotiennaltaehkäiseviä toimenpiteitä.	Primitiivirefleksien vaikutus oppimisvaikeuksiin on epätodennäköinen. Kuulokäyrää ei voi muokata. Menetelmällä ei ole tieteellistä pohjaa.
BRAIN GYM -AIVOJUMPPA	Paul Dennison ja Carla Hannaford, Yhdysvallat	26 kehon keskilinjaa ylittävää jumppaliikettä, jotka "ehyettävät aisteja ja kehon vasemman ja oikean puolen yhteistyötä". Lisäksi juodaan vettä "aivotoininnan virkistämiseksi".	Vesi ja jumppa 0 euroa. Henkilökohtainen tasa-painotus 50 euroa/kerta.	Suomessa odotettua nostetta ei ole tullut muun muassa Opettaja-lehden kielteisen arvion vuoksi.	Kaikella taukoliikunnalla voi olla myönteisiä vaikutuksia opiskeluun.
ASENTOHOITO	Tapani Rahko, Tampere	Silmien yhteisliikkeiden toimintahäiriö on yhdistetty lukivaikkeuteen. Sitä korjataan huimaukseen tarkoitetulla hoidolla, jossa tasapainoelimen kaikkivihitusta pyritään saamaan paikoilleen päättämällä liikutelemalla.	Korvalääkärikäynti 100 euroa/kerta. Kela korvaa osan kuluista.	Asentohoito on ollut näytävästi esillä valtakunnallisessa mediassa ja sitä pyritään saamaan osaksi julkista terveydenhuoltoa.	Kuvaus ei vastaa tieteen käsitystä lukivaikkeudesta eikä sen hoidosta. Perustuu mahdollisesti luvmevaikutukseen tai liikunnasta aiheutuvaan vireyden kohentamiseen.
AIVORASVAHAPOT	Alex Richardson, Madeleine Portwood, Britannia	Koulupsykologin johtaman kontrollioimattoman tutkimuksen mukaan omega-3 ja omega-6 -rasvahappolisää saaneiden lasten oppimistulokset paranivat.	Kuukauden annos luontaistuotekaupasta 12–40 euroa. Lähikaupasta 6,65 euroa.	Ei virallista ohjetta.	Yhdessä suomalaistutkimuksessa rasvahappolisilla ei havaittu mitään vaikutusta oppimiseen. Toisessa lukihäiriöisten verestä mitatut suuremmat omega-3 rasvahappotasot olivat yhteydessä huonompaan äänteiden käsittelyyn ja lukemiseen.
OPPIMISTYYLIT	Rita ja Kenneth Dunn, Yhdysvallat; Barbara Prashnig, Uusi Seelanti	Väitteen mukaan oppimisvaikeuksiset ovat holhollisesti tai liikkeistään avulla oppivia oikean aivopuoliskon oppijoita. Koulupetus aiheuttaa vaikeudet, koska se suosii vasemman aivopuoliskon oppijoita, jotka oppivat analyyttisesti tai kuulemalla.	Oppimistyylianalyysi netitse 18,61 euroa/oppilas. Tilattavissa oikean aivopuoliskon oppimateriaalia.	Perusopetuksen ja lukion valtakunnallisten opetussuunnitelmien mukaan oppilaan tulisi tunnistaa oma oppimistyylinsä ja se on otettava huomioon opetuksessa.	Käsitys aivopuoliskojen tehtävien jaosta on näennäistieteellinen yksinkertaistus. Toimenpidettä puoltavat tutkimukset jäljittävät sen markkinoijan omaan tutkimuskeskukseen.

Lähde: *Helsingin Sanomat* 5.7.2007